

بهش: راگه یاندن

کۆلیژ: ئاداب

زانکۆ: سه لآحه دین

بابهت: هونه ری نووسینی رۆژنامه وانی سه رده م

په رتووکی کۆرس: خویندنی بالآ / ماسته ر / سمسته ری دووهم

ناوی مامۆستا: پ.ی.د. مه غدید خضر ئه حمه د سه پان

سالی خویندن: ۲۰۲۳ - ۲۰۲۴

په‌رتووی کورس / Course Book

1. ناوی کورس	هونەری نووسینی رۆژنامەوانی سەردەم
2. ناوی مامۆستای بەر پەرس	پ.ب.د. مەغدی خەسر ئەحمەد سەپان
3. بەش/ کۆلیژ	راگەیاندن/ کۆلیژی ناداب
4. پەیوەندی	نیمیل: magded.sapan@su.edu.krd ژمارە تەلەفۆن: 07504538497
5. بەکەمی خۆیندن (بە سەعات) لە هەفتەیکە	تیۆری: 3 پراکتیک: 0
6. ژمارە کارکردن	نامادەبوونی مامۆستا بۆ قوتابیان یەكجارە لە ماوەی هەفتەیکەدا
7. کۆدی کورس	
8. پرۆفایەلی مامۆستا	https://academics.su.edu.krd/magded.span/
9. وشە سەرکەیکەکان	هونەری نووسینی رۆژنامەوانی سەردەم
10. ناوەرۆکی گشتی کورس:	<ul style="list-style-type: none"> • لەکاتی ئێستادا، دەیان کەنالی ئاسمانی پەربینەر و هێشتا زیاتر کەنالی لۆکالی و نێزگەمی رادیۆ و کۆمەڵێک رۆژنامەیی رۆژانە و هەفتەنامە و گۆقار لە کوردستان بە زمانی کوردی دەر دەچن، کە هەر هەموویان پێویستییان بە کادری پەسپۆر هەیە، لە دەزگا و تۆرگانهکان کاربکات و سەرئەجی بێنەر و بێسەر و خۆینەر بۆخۆیان زیادبکەن و رابکێشن. راستە نزیکیکی بیست ساڵە بەشی راگەیاندن لە زانکۆی سەلاحەدین کراوەتەر، بەلام لە هەندێ بوار کادری رۆژنامەنووس پێویستی بە قوولبوونەوی زیاتر هەیە، هەتا بتوانی کاری خۆی جوانتر و پرۆفیسۆنالیتر بەرێوە ببات. • بەداخەر، بۆشاییەکی لە راگەیانندی ئەورۆی کوردی بەرچاو دەکەوی، کە رۆژنامەنووسان نەتوانن بە جوانی و ئاسانی پەربیکەنەر، بۆئەو ش دەبی یارمەتی کادری راگەیاندن بدری، هەتا بتوانن راگەیانندی کوردی هەنگاوێک لە پرۆفیسۆنالی نزیکی بکەنەر. • بۆ ئەوی رۆژنامەنووس بەر هەمی نووسینی جوانتری هەمی، زیاتر باوەخ بە خالەندی و رستەسازی و هونەری نووسینی سەردەم بدا، تێگەشتنی بۆ راگەیانندی کوالیتی هەبیت و لە هەموو ژانەرەکان بەجوانی تێگە، کاریان لەسەر بکا، بێشک راگەیانندی کوردی لەوی هەمی جوانتر دەبیت و خۆینەر و بێنەر و بێسەر ئاسانتر رازی دەکا. • زۆر بەی دەزگاکی راگەیاندن لە کوردستان، وەک پێویست باوەخ بە هونەرەکانی نووسین نادەن، ژانەرەکان وەکوو بەکار ناهێنن، قورسایە بە ئێوانەکان نادەن، کە بەدەوری خۆی، راگەیاندن لاواز دەکات و لەگەڵ کات، متمانەمی جەماوەر لەدەست دەدا. هەبوونی ئەم وانەمی بۆ قوتابییانی ماستەر، دەبیتە یارمەتی، بتوانن باشتر پەیمانیان بگەینن، جوانت بنوسن و زانیارییەکانیش زیاتر لە زەهنی وەرگر بمانێنەر.
11. نامانجەکانی کورس:	<ul style="list-style-type: none"> • فێرخوازان تێگەن، کە زانیاری پێویست لەسەر جۆرەکانی نووسین، ژانەرەکانی رۆژنامەوانی، زمانی نووسین، باوەخەکانی زیاتر بە خالەندی، لەلایەکی راگەیانندی کوردیمان بۆ ریک دەخا، لە لایەکی دیکە، جوانی دەکات و متمانەمی خەلک بۆ دەزگاکی راگەیاندن دەگێریتەر، هەر وەرەها نووسینەکان، بۆ ماوەمیکی درێژتر لەزەهنی خەلک دەمانێنەر، کە دەکاتە ئەوی، کاریگەری زیاتر لەسەر خەلک دەبیت و پەیمایش ئاسانتر و باشتر بە وەرگر دەگا. • تێگەن و بزەن، کە نووسینی باش و تێر، بێ کەموکورتی لە خالەندی و رستەسازی، کە بە زمانیکی شیرنی کوردی نووسرای، میوانی مألەر و خۆینەری رۆژنامە و گۆقار بۆ دەزگا زیاد دەکات و لەهەمان کاتیش، دەزگاکی ئەگەر خۆینەر و بێنەر و گۆیگری بۆ زیادببی، ئەکید ریکلامیشی زیاتر بۆدەچی، لەوکات سەرچاوەی دارایی باشتر دەبی. • فێرخوازان بزەن، بێ هەبوونی زانیاری دروست و پێویست لەسەر هونەرەکانی نووسین، قوولبوونەر بە زمان، بەکار هێنایی ژانەرەکانی رۆژنامەوانی، راگەیانندی کوردی قەت پێشناکەر.
12. نەرکەکانی قوتابی:	قوتابی بەرپرسیارە بەرنامەر بە نامادەبوون لەوانەکاندا، تۆمارکردنی تێببنی و سەرئەجەکان لەکاتی وانەکانی رۆژانەدا، هەر وەرەها بەشداریکردنی چالاکانە لە کاتی پێویست و دەربرینی رای تاییەتی خۆی. هەر وەرەها قوتابی بەرپرسیارە لە نامادەبوونی لە کاتی تاقیکردنەر و پێشکەشکردنی سیمینار و نامادەکردنی ریفیوئارتیکلیک دەر بارەمی بابەتەکە.
13. ریکەمی وانە و تەرە:	وانەکان بەشێوازی تیۆری دەوتریتەر و لە هەندیک وانەش، هەندیک نووسین و تیکست و ریفیوئارت و هەوأل و گوتار بۆ هۆلی خۆیندن دەهێنن، بۆ ئەوی کاری لەسەر بکەین و بەیکەرە بتوانن هەلسەنگاندنی بۆ بکەین و لایەمی باش و خراپی دەستنیشان بکەین.

<p>14. سیستەمی ھەڵسەنگاندن: تاقیکردنەوێکان بەشیوەی تیۆری و لەسەر کاغەز دەبێت، ئەنجامدانی چەند وۆرکنۆدیک، ھەر وھا لە پۆل یەک سیمینار پیشکەش دەکا. تاقیکردنەوێ کۆتایی ساڵ ۵۰ نمرە لەسەر و ۵۰ نمرە کۆشش: ۵ نمرە کیوز، ۱۰ نمرە سیمینار، ۲۰ نمرە تاقیکردنەوێ، ۱۰ نمرە ریفیونارتیکل، ۵ نمرە چالاکی رۆژانە.</p>	
<p>15. دەرئەنجامەکانی فیربوون:</p> <ul style="list-style-type: none"> • فیرخووان تییگەن، دەبی بایەخی زیاتر بە نووسین بۆ رۆژنامەگەری سەردەم و (ئیدیت - تەحریر) بدری، ھەر وھا لە شوێن و دەزگایانە راکەیانندی کار دەکەن ھەولێدەن، کاریگەر بیان لەسەر نووسینەکان ھەبێت و پێداچوونەوێ جوانی بۆیکەن و بە شیوەیکی سەردەمیانە تیکستەکان داپیرێژنەوێ. • بزانتن، ئەوێ لە وائەییە فیربووین، لەدەر وھ و لەسەر کار و ھەخۆی بەکار بیینن، ھەتا راکەیانندی کوردی زوو تر بەرھو پسیۆری بروات. • فیرخووان تییگەن، ئەو راکەیانندی ئەو رۆ ھەییە، بەتایبەتیش رۆژنامە و گۆفار، نەیتوانییە پەیمای خۆی بەجوانی بگەینیت و خۆینەری لەخۆی دوورخستییەو، بۆیە دەبی لە ھەموو دەزگاکانی راکەیانندی کوردستان، تیکستەکان بەجۆری تازە داپیرێژنەوێ. 	
<p>16. لیستی سەرچاوە</p> <ul style="list-style-type: none"> • سەرچاوە بنەرەتیەکان: • د. مەغدی سەپان، بنەماکانی ئیتیک و ئیتیک لە راکەیانندی کوردیدا. لە بلاوکراوەکانی ناوەندی میژوویی جەمیل رۆژبەیان. سلێمانی ۲۰۱۵. • د. مەغدی سەپان، ژانری رییۆرتاژ، بەواداچوون، لید، ئینتەر فیو، سەردیر، پرسی زەرد (شەش توێژینەوێ زانستین) و لە گۆفارە زانستییەکان بلاوکراوەتەوێ. • ھەردەوان مەحمود. میدیای نوێ و کاریگەر بیەکانی. چاپخانە کوردستان سلێمانی ۲۰۱۵. • ھەردەوان مەحمود کاکەشێخ، شیلان یاسین خضر. کاریگەری بەکار ھێنای سۆشیال میدیا لەسەر زمانی کوردیدا. • د. کوردستان موکریانی، زاری کرمانجی ۱۹۲۶/۵/۲۵ - ۱۹۳۲/۷/۲۳ ھەولێر. ۲۰۰۲ • دیاکو ھاشمی، رینووسی زمانی کوردی. کتیب بە (PDF) ۲۰۲۳ 	
<p>17. بابەتەکان</p>	
<p>پ.ی.د. مەغدی سەپان ۳ کاتر میتر ۲۰۲۴/۲/۲۵</p>	<p>بەشی یەكەم: دەر وازەییەك بۆ ھونەری نووسینی رۆژنامەوانی سەردەم ھەفتە ی یەكەم / کورتەییەك لە گرنگی زمان بۆ راکەیانندن، ھەر وھا ئیدیتکردنی تیکست و بەکار ھێنای ھەست و سۆز بۆ ھەندئ نووسین، بەکار ھێننای وشە گونجاو بۆ شوینی گونجاو، چۆنییتی نووسین بۆ رۆژنامەگەری سەردەم. ھەفتە ی دووھەم / تەکنیک و ھونەری نووسینی رییۆرتاژ بە شیوەی مۆدیرن. ھەفتە ی سێھەم / خۆئامادەکردن و کۆکردنەوێ سەرچاوە بۆ نووسینی رییۆرتاژ ھەفتە ی چوارھەم / جۆرەکانی رییۆرتاژ و کارکردن لەسەر زمان و تیکستی رییۆرتاژ ھەفتە ی پینجھەم / راکەیانندی بەواداچوون و شیوەنووسینی ئەو رۆژنامەگەر بیە. ھەفتە ی شەشھەم / راکەیانندی کوالیتی و کاریگەری لەسەر پیشخستنی رۆژنامەگەری کوردی. خۆبندنەوێ و ھەڵسەنگاندنی چەند گوتاریک، کە دەکەونە ئەو خانەییە. ھەفتە ی ھەفتھەم / تاقیکردنەوێ میدتیرم لەگەڵ شیوە نووسینی How to write a Review Article ھەفتە ی ھەشتھەم / گرنگی ئیتیک و ئیتیک لە رۆژنامەگەری و کاریگەری لەسەر جوانکردنی راکەیانندن. ھەفتە ی نۆیھەم / زمانی راکەیانندن و رەوشی راکەیانندی کوردی لە کاتی ئیستادا. ھەفتە ی دەھەم / سیمیناری قوتابییان لەسەر رەوشی راکەیانندی ئیستای کوردی باسکردن لەو تیکستەیی، کە پینشتەر داوایان لیکراوە لەسەر بابەتیکی دیارکراو بینوسن. ھەفتە ی یازدھەم / ھەلەبژیری و خالەندی و گرنگی خالەندی بۆ جوانکردنی تیکست و ئاسان تیگەیشتن لە ناوھەرۆک. ھەفتە ی دووزدھەم / زمانی راکەیانندن لە رۆژنامە و گۆفارەکانی سەدە ی رابردو و گۆفاری (زارکرمانجی) بە نمونە، ھەتا فیرخووان تییگەن، کە زمانی راکەیانندن</p>

	<p>بەردەوام لە گەشەکردن و پێشکەوتن دایە. هەفتەی سیازدەهەم / کەموکورتی راگەیانندی کوردی لە قۆناغی ئیستا هەفتەی چواردەهەم / چۆن بتواندری راگەیانندی کوردی جوانتر و ریکتر بکری، چۆن رۆژنامەنووس بە تیگەبێستن لە زمانی نووسین و بەکارهێننای وشەى گونجاو لە شوینی گونجاو. هەروەها پێداچوونەوه بە بابەتەکانی ئەم وانەیه</p>
	<p>18. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)</p>
	<p>لەو وانەیه، کار لەسەر تیکست، خالەندی، دارشتنەوهی تیکست و کورتکردنەوه و جوانکردنی نووسینی جیا جیا دەکەین.</p>
<p>19. تاقیکردنەوهکان</p> <p>1. دارشتن: بۆچی لە نووسینی رپۆرتاژ، گرنگە پەیمانێر لە شوینی رووداو کە بێت؟ بە کورتی باسی بکە.</p> <p>2. پێناسە: پێناسەى ئەم دەستواژانەى خوارەوه بکە: لید، ئەخلاقیاتی راگەیاندن، پرێسی زەرد، سەردێر، رۆژنامەگەری سەردەم.</p> <p>3. بژاردەى زۆر: تیگەبێستنی قوتابی لە هونەرەکانی نووسینی رۆژنامەوانی سەردەم.</p>	
<p>20. تیبینی تر</p>	
<p>21. پێداچوونەوهى هاوێل</p> <p>ئەم کۆسبووکە لەلاین پ.ی. مامۆستا هەردەوان محمود کاکەشیخ پێداچوونەوهی بۆکراوه.</p>	